ANUL XXXVII.—No. 146 25 bani exemplarul C P Sâmbătă 30 Martie (12 Aprilie) 1919

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, str. Brezoianu, 11

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Directori: VIRGIL N. DĂRĂSCU şi STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII

PALATUL DIN IAŞI

Un militar ne împărtăşeşte într'o scrisoare lungă o impresie tristă. In trecere prin Iaşi, s'a întrebat unde să facă primul drum. Altă dată s'ar fi îndreptat spre monumentele religioase, pentru o clipă de frumos şi de reculegere; sufletul l'a împins de astădată spre palatul care a găzduit pe comandantul său suprem în zilele de restriste mai întâi, în zilele de speranţă mai pe urmă, în zilele de victorie la sfârşit. S'a oprit la intrare, a recitit vechia placă cu inscripţia: „Aci a fost ultima reşedinţă a Domnitorului Alexandru Ion Cuza....“ şi ochii au pornit să caute inscripţia menită să vorbească posterităţii de vremea când aci a veghiat neobosit primul rege glorios al tutulor românilor. Zadarnică trudă! Nimic! Şi pe când, crud isbit în iluziile sale, militarul cugeta la neîmplinirea celor mai elementare îndatoriri, gardistul din stradă îi arătă într'o tăcere de puternică elocinţă un tablou sugestiv. Căruţe municipale luau cele din urmă resturi ale remizelor dărâmate din curtea palatului; la ferestrele de sus se răsfoiau registrele şi scadenţarele Creditului Urban; iar acolo unde ar fi şezut bine placa ce lipsea, un carton anunţa că: „Magazinul de bijuterii Feuerstein din str. Lăpuşneanu No. 29 se va muta aci“.

Şi bietul militar a luat-o 'nnapoi la vale... Ne cere părerea.... El credea că a şi fost decretat monument naţional palatul lui Cuza şi Ferdinand, unde înnainte trăia ceva din sufletul Unirei dela 1859 şi unde astăzi trebue să vibreze încă aclamaţiunile cari au vestit Unirea cea mare din 1918. Ar vedea în el un muzău, un adăpost al trofeelor. I-ar sta bine un grilaj făurit din arme luate dela inamic. Ce nu s'ar putea face — şi ce n'ar trebui făcut! Căci de-aci a urmărit renaşterea armatei ochiul ager al regelui; de aci pleca el în toate părţile frontului; de aci vedea în mulţimea tăcută stăpânirea sfâşietoare a unei dureri din care totuşi niciun moment n'a lipsit nădejdea; de aci a privit manifestaţiile delirante după Mărăşti şi Mărăşeşti; de aci îl luau şi aci îl aduceau în urale, ca pe un simbol al vitejiei armatei întregi, moldovenii şi refugiaţii; aci, în mijlocul eroilor, soldaţi cu „Virtutea Militară“ şi ofiţeri cu „Mihai Viteazul“, Ferdinand I trăia clipe de mulţumire, ca Domnitorii glorioşi din trecutul nostru sbuciumat.

Poate că se vor îndrepta lucrurile. De ce să desperăm? Va cumpăra statul acest palat; îl va revendica o subscripţie publică; armata-l va smulge, ca un patrimoniu al ei, prin adunarea unui fond exclusiv din ofrande militare; ceva se va face. Nu e posibil altfel. Dar până atunci, registrele vor înlocui hârtiile de război, consiliul de administraţie va ţine şedinţe la masa unde consiliile de Coroană şi de război examinau gravele împrejurări prin cari am trecut, iar alături de amintirea lui Cuza firma bijutierului ieşan

M. Mora

Ce-i cu vapoarele S. M. R.?

— O chestiune în legătură cu permisele de import —

D. Al D. Guţulescu ne trimite o întâmpinare asupra celor ce se petrec cu vapoarele S. M. R. şi cu permisele de import, chestiuni asupra cărora se cere cu stăruinţă măsuri urgente de îndreptare.

După părerea corespondentului nostru ocazional, există un mare număr de vechi negustori cărora din pricina războiului mondial, li s'a descărcat mărfurile în porturile Salonic, Pireu, Messina, etc., încă din anii 1915-1916.

Ei bine, deşi mersul vapoarelor a fost reluat de patru luni, totuşi nu s'a găsit cu cale, ca, în acest răstimp, să se aducă mărfurile acestor negustori cari ţin banii închişi de atâţia ani şi au suferit pagube de pe urma incendiilor provocate de Zeppelinuri asupra Saloniculuì, aşa că mărfurile sunt avariate prin reaua conservare în porturile citate mai sus.

Se hotărâse ca, în Februarie a. c. vaporul „Durostor“ al S. M. R. să plece la Salonic şi Pireu ca să aducă aceste mărfuri, dar dispoziţiunea s'a contramandat şi a rămas ca acest vas să facă un transport cu mărfurile de la Pireu şi apoi să se înapoieze la Salonic ca să facă un al doilea transport cu mărfurile de acolo.

Ce s'a întâmplat însă?

Vaporul „Durostor“ a plecat la 24 Februarie la Pireu şi s'a întors în ţară pe la 15 Martie încărcat cu câteva tone de marfă de a negustorilor în chestiune, iar restul de câteva sute de tone erau mărfuri — în mare parte smochine şi stafide — angajate de diferiţi speculanţi.

Acest vas a descărcat câteva zile la Galaţi, dar nu termină cu descărcatul şi pleacă la Constantinopol cu câteva zeci de tone de marfă, în mare parte de a bieţilor negustori cari o aşteaptă de atâţia ani. Ar fi fost mai bine dacă acest vapor era lăsat să încarce odată mult aşteptatele mărfuri de la Pireu şi Salonic — lipsindu-se de smochine, stafide şi sardele. Odată la Galaţi, vasul să fi fost în întregime descărcat, iar nu să se plimbe mărfurile nedescărcate încă odată pe la Constantinopol.

De ce să aducă acest vapor pasageri din Constantinopol când trec pe acolo atâtea vapoare, sub pavilion strein, cu destinaţie spre ţara noastră şi care ar fi putut aduce aceşti pasageri?

De ce să se dea permise de import şi transport pe vasele S. M. R. pentru mărfurile de mică importanţă când sunt atâtea mărfuri care zac de atâţia ani la Salonic?

Se ştie doar că orice întârziere în aducerea acestor mărfuri căşunează pagube enorme comerţului, aşa că aducerea lor peste 4—5 luni ar strica nespus de mult negustorilor noştri cari au de plătit destule spese pe timpul de trei ani de când sunt depozitate mărfurile acolo.

Credem că d. Guţulescu are dreptate pentru că ni s'a mai adus la cunoştinţă şi alte cazuri — despre care vom vorbi cât de curând — din care se constată în chip evident că, anumite dispoziţiuni luate desigur cu bune intenţiuni, duc totuşi la rezultate îndoelnice, fie din pricina unor vicii de interpretare, fie şi din alte cauze.

Logic ar fi să se facă o mai raţională distribuţie a vapoarelor noastre atunci când se stabileşte itinerariul lor pentru ca cursele acestor vapoare să servească interesele reale ale societăţei, iar nu tendinţa de câştig a unor negustori improvizaţi, în primul rând, din samsarii oamenilor politici de la noi.

L. I.

Principesa Elisabeta la Paris

Concertul din sala Agricultorilor

In cronica muzicală din *Le Journal* citim următoarele:

„In sala Agricultorilor, frumos matineu muzical dat de d-na Madelaine Lagarde, a cărei voce caldă şi bine timbrată a fost aplaudată în opere alese.

„D-şoarele Arnoult şi Psichari au cântat cu vioiciune frumoasa Sonată pentru pian şi vioară a d-lui Stan Golestan.

„Principesa Elisabeta a Romîniei, care asista la concert, a dat adesea semnalul aplauzelor“.

Tancurile în noua armată americană

Paris, 28. — Din Washington se anunţă că ministerul de război american a hotărît formarea brigăzilor de tancuri. Armata americană se serveşte de 1052 tancuri din cari 352 grele şi 700 uşoare. Brigada-tanc se compune dintr'un batalion de tancuri grele şi două uşoare de fiecare corp de armată. Fiecare batalion are 45 tancuri, plus 24 de rezervă.

Tancul uşor cântăreşte două tone, e manevrat de doi oameni şi e prevăzut cu o mitralieră şi o puşcă cu tragere repede. Tancul greu are 35 tone, un tun de 36 mm. şi este pus în mişcare printr'un motor Liberty.

Congresul păcii

ANGLIA CERE DESPAGUBIRI

Paris, 28. — *Ziarul* Daily News *spune că Bonar Law a plecat subit din Paris în Anglia chemat de situaţia în care se află guvernul din cauza cererei conservatorilor cu privire la despăgubiri şi politica aliaţilor în Rusia.*

Parlamentarii unionişti au trimis o telegramă lui Lloyd George la Paris prin care cer ca duşmanul să plătească toate cheltuelile de război.

INSANATOŞIREA LUI WILSON

Paris, 28. — Consiliul de patru s'a întrunit Miercuri dimineaţa şi după amiază la d. Wilson, care s'a restabilit pe deplin şi speră să prezideze mâine şedinţa plenară a *Ligei naţiunilor.*

LUCRARILE COMISIUNILOR

Paris, 28. — Comitetul central al afacerilor teritoriale s'a întrunit Miercuri după amiază. De asemenea s'a întrunit şi comisiunile reparărilor şi aeronautică.

EX-KAIZERUL VA FI EXTRADAT

Paris, 28. — „Le Temps“ spune că în cursul şedinţei de Marţi s'a discutat de consiliul de patru chestia răspunderilor. Wilson a expus punctul de vedere american în această privinţă.

E probabil că se va renunţa la deschiderea unei instrucţiuni asupra originei războiului. Faptul acesta întîmpină obiecţiuni din partea mai multor legaţiuni străine.

Din contra, crimele comise în cursul războiului vor primi o sancţiune şi se prevede cererea de extrădare a ex-Kaizerului.

*

„Le Petit Journal“ scrie în această privinţă:

In discuţia asupra răspunderilor, Anglia şi Franţa sunt de acord în a recunoaşte vinovăţia ex-Kaizerului şi vor cere extrădarea şi aducerea lui în faţa unui tribunal interaliat. Teza americană recunoaşte că nu există mijloace juridice, cari să permită urmărirea ex-Kaizerului. Se crede că va interveni o înţelegere între aceste două teze.

„Le Figaro“ anunţă că Vineri va fi o şedinţă plenară în această chestie.

Asasinarea Ţarului Rusiei

- Confirmare oficială -

Lyon, 28. — *Din Omsk se anunţă: s'a făcut o comunicare oficială cu privire la asasinarea fostului ţar Nicolae II şi a familiei imperiale.*

Comunicatul stabileşte că ţarul şi membrii familiei lui au fost împuşcaţi în noaptea de 4 (17) Iunie 1918 de către agenţii guvernului sovietelor. Unul dintre asasini a fost arestat şi este ţinut la dispoziţia justiţiei.

S'a deschis o anchetă judecătorească.

Comutarea pedepsei lui Cottin

Paris, 28. — D. Clemenceau a înmânat Marţi preşedintelui republicei un raport în care, după ce reaminteşte circumstanţele atentatului săvârşit contra lui, spune: „Preşedintele consiliului de miniştri şi ministru de război, face apel la indulgenţa şefului Statului în favoarea condamnatului la moarte Cottin. Propune ca pedeapsa cu moarte la care a fost condamnat Cottin să fie comutată în 10 ani recluziune“.

Conform acestei propuneri a d-lui Clemenceau, preşedintele republicei a semnat decretul de comutare.

Finlanda contra bolşevicilor

Lyon, 28. — Din Copenhaga se anunţă că în Finlanda se fac pregătiri serioase contra bolşevicilor, cari fac propagandă întinsă în regiunile dela graniţă.

Armata finlandeză se compune din 20 mii oameni bine înarmaţi şi echipaţi, instruiţi de ofiţeri francezi.

La Helsingfors s'au stabilit misiuni militare străine.

ITALIENII IN DRUM spre Budapesta

Paris, 28. — „Idea Nazionale“ a primit o telegramă din Fiume în care se spune că trupele italiene sunt la 50 klm. de Budapesta. Ele vor ocupa oraşul Stuhlweisseinburg.

Evenimentele din Ungaria

MINIŞTRII EXECUTAŢI

Budapesta. — *Foştii miniştri Wekerly, Bereny şi Turmeny au fost condamnaţi la moarte de comunişti şi executaţi. (Ag. Dacia).*

BEIUŞUL OCUPAT DE COMUNIŞTI

Budapesta. — **Comuniştii au ocupat Beiuş. Casele şi prăvăliile au fost jefuite. Toţi cei cari refuză să se supună ordinelor date de comunişti, sunt împuşcaţi. (Ag. Dacia).**

SINUCIDEREA UNUI MILIARDAR

Budapesta, 27.— *Fabricantul Weismanbri proprietarul fabricei de muniţii din insula Szeby, s'a sinucis. Muncitorii îi sechestrară averea de 12 miliarde şi l-au silit să lucreze pe 60 de coroane pe zi. (Ag. Dacia).*

FILME

Răposatul Valerian Ursianu lăsa norocul să hotărască soarta candidaţilor la examenul de drept internaţional. Odată studentul aşezat pe scaun în faţa catedrei, profesorul răsturna cutia plină de cartoane de mărimea cărţilor de vizită, mâna tremurătoare a examinatului ridica unul, chestiunile înşirate trebuiau desvoltate până când Ursianu fi oprea ca să-i dea bilă. Mi-aduc aminte că unui student îi căzuse chestiunea următoare: „Ce calităţi se cere ca să fie cineva un bun diplomat“? Tânărul răspunse fără să şovăie o clipă: „O femee inteligentă este cel mai bun diplomat“. Profesorul i-a dat dreptate şi discuţiunea a continuat, cu fapte din istorie datorite iscusinţei şi patriotismului femeilor celebre.

Uitaţi-vă ce s'a întâmplat la Paris. Din momentul când, războiul fiind încheiat, s'a stabilit frontul diplomatic, capitala lumei a fost şi este vizitate de cele mai eminente personalităţi ale globului. Toate popoarele şi-au trimis solii cei mai aleşi, ca să obţie unele maximum de avantaje, altele maximum de indulgenţă. Presa i-a îmbrăţişat, i-a urmărit, l-a fotografiat, i-a interviewat. Zilnic declaraţii interesante, cuvinte frumoase, principii generoase, adevăruri şi pseudo-adevăruri, s'au publicat şi vor defila mereu în batalioane nesfârşite.

Şi cu toate astea, nici odată presa n'a vibrat mai mult, mai sincer şi mai emoţionant de cât atunci când prin ea au vorbit celor două regine mari. Mari prin suferinţa şi avântul popoarelor lor, şi mari prin partea adâncă pe care au luat-o în toate încercările, adesea copleşitoare, prin cari au trecut Belgia şi România.

La masa verde scapără scântei geniul omenesc. Se fac acolo sforţări uriaşe pentru aşezarea lumei pe temelii noi, pe aşa temelii, în cât în cadrul ei să se întinză mâine o atmosferă de pace şi de siguranţă. Dar se mai dă acolo o luptă epică în care nu ştii ce să admiri mai mult. Tăria naţiunilor în revendicările lor, sau superba îndârjire cu care figurile lor reprezentative valorifică pretenţiunile.

Şi deodată, în acest caleidoscop apare o lumină uşoară, fugitivă, care vine, se opreşte puţin şi pleacă. In urma ei rămâne o dungă aurie, o fâşie durabilă de raze, care descoperă ochilor dimprejur toată jertfa, tot meritul şi tot dreptul unei naţiuni la viaţa cuvenită virtuţilor sale şi la locul ocupat de toţi copiii ei. Regina Maria a fost la Paris. Atmosfera pentru noi s'a înviorat şi mai mult. Citiţi ce scriu ziarele, ascultaţi ce mărturisesc oamenii de stat. De ce? Pentru că ea a spus cuvinte puţine, cari au mers drept la inimă, a vorbit unde trebuia şi cui trebuia; şi mai presus de toate pentru că ea însăşi înfăţişa calvarul şi victoria. Regina noastră în faţa tribunalului suprem al lumei: devotamentul şi încrederea în acţiune.

Ţara nu va uita ce face regina pentru ea.

Don José

◆ Domnii abonaţi din 1916 care doresc a mai primi ziarul, sunt rugaţi a ne trimite vechea şi noua adresă pentru a li se comunica ce diferenţă mai au de plată.

Principele Carol în Ardeal

Recepţia din Sibiu

Marţi, la orele 5 d. a. a fost recepţia la comandamentul trupelor din Sibiu.

Preşedintele Iuliu Maniu a condus pe membrii consiliului dirigent. Reprezentanţii bisericei ortodoxe au fost conduşi de către episcopul Cristea. Cei prezentaţi au rămas adânc impresionaţi. Mulţi au lăcrămat la răspunsul ce l'a dat Alteţa Sa episcopului.

Reprezentanţii bisericei evangelice au fost conduşi de episcopul sas Teusch cu care prinţul a vorbit nemţeşte; tot nemţeşte a vorbit şi cu reprezentantul bisericei româno-catolice, Dobordon.

Reprezentanţii instituţiilor culturale au fost conduşi de către d. Andrei Bârsan.

Prefectul judeţului Sibiu d. N. Comşa, a condus pe reprezentanţii judeţului. Prefectul sas al oraşului Sibiu, d. Doeri, a vorbit românește.

A urmat prezentarea tribunalului de către preşedintele acestuia, d. Iuliu Munteanu, după care recepţiile s'au sfârşit.

Banchetul

Generalul Boeriu a dat eri în onoarea A. S. R. principelui Carol, un banchet în sala cea mare a hotelului „Unicum“. Au luat parte reprezentanţii armatei, ai consiliului dirigent, precum şi alte persoane marcante din Sibiu. In fruntea mesei a luat loc A. S. R. principele Carol, având la dreapta pe d. Iuliu Maniu, iar la stânga pe episcopul Miron Cristea.

Intre invitaţii generalului Boeriu se mai aflau generalii: Tr. Moşoiu, Panaitescu, Hanţu Florian, Papp, general medic Vicol, general intendant Bunăciu, prefectul oraşului, Doerr, preşedintele asociaţiunei, A. Bârseanu, etc. La şampanie a luat cuvântul generalul Boeriu care a spus că se simte fericit, fiindu-i dat prilejul ca în numele trupelor şi a corpului de armată din Transilvania să salute pe A. S. R.

A închinat paharul în cinstea gloriosului Rege Ferdinand, a M. S. Regina Maria şi Augustei case domnitoare şi cu deosebire în sănătatea augustului oaspe A. S. R. prinţul Carol şi întregei armate române.

A. S. R. prinţul Carol a răspus: Astăzi retrăesc ziua de cea mai adâncă emoţie pentru toţi românii din cuprinsul României Mari. Nu voi uita nici odată clipa măreaţă din ziua aceea frumoasă de primăvară când cel dintâi contingent de ardeleni a depus la Iaşi jurământul de credinţă în mâinile Suveranului. Atunci a încolţit în sufletul meu gândul şi credinţa tare că graniţele cele vechi nu mai există. Astăzi când am văzut pe toţi românii sub arme, gândul de atunci mi s'a împuternicit. Ridic paharul în onoarea diviziilor româneşti în cari simt cum vibrează deopotrivă acelaşi suflet fierbinte.

Banchetul s'a sfârşit la orele 3 jumătate.

Prinţul va pleca de la Sibiu la Alba-Iulia. Dela Alba-Iulia prinţul Carol va pleca la Blaj şi de acolo se va întoarce Duminică la Bucureşti.

Ştiri din străinătate

La o întrunire a socialiştilor din Praga, s'a vorbit pentru menţinerea alianţei cu Antanta, o apropiere de Berlin, Moscova şi Budapesta fiind riscantă pentru republică.

*

Guvernul german va publica o Carte Albă relativ la chestia Danzig-ului.

*

Greva generală din Stuttgard s'a terminat.

*

Anglia a expulzat din Londra 150 bolşevici.

*

D. Colliard, ministrul muncii, a depus la Camera franceză proiectul de lege asupra zilei de 8 ore.

*

Germania va plăti în 1919 şi 1920 un miliard lire sterline. O comisiune specială va decide totalul sumei ce trebue plătită după 1920.

*

Camera de comerţ a Statelor-Unite a autorizat reluarea comerţului cu România, Grecia, Serbia, Bulgaria, Turcia, Polonia etc.

*

Presa conservatoare prusiană susţine că Vilhelm II-a a abdicat numai ca împărat al Germaniei, nu şi ca rege al Prusiei. Pe de altă parte, „Gazeta de Frankfurt“ zice că, guvernul prusian a pus la dispoziţia lui Vilhelm II un milion de mărci spre a-şi cumpăra o proprietate în Olanda

Mişcarea dela Bursă

— Cum se explică oficialitatea: Măsura luată e un mod de aplicare a legei care interzice comerţul cu inamicul. Soluţiunea practică: Ştampilarea acţiunilor pentru siguranţa detentorilor.

Ca urmare a celor publicate, acum câteva zile cu privire la mişcarea dela Bursă, — putem anunţa că n'a încetat criza până acum şi că agenţii refuză să negocieze, aşa că nu se mai fac operaţiuni de câtva timp.

Am căutat să cunoaştem în această chestiune părerea cercurilor oficiale şi iată, textual redate, relaţiunile ce ni s'au dat pe ziua de ieri:

„O hotărîre a Comitetului Bursei a produs o mişcare în cercurile financiare în proporţii prea mari faţă de economia generală a ţărei şi poate destul de mici faţă de legarea intereselor celor lipsiţi de această hotărîre. Presa a oglindit fireste, turburarea produsă acestora din urmă.

„Chestiunea are însă un cadru mai larg şi hotărîrea Comitetului Bursei nu priveşte de cât o latură a ei. In urma acestei hotăriri, acţiunile societăţilor puse sub sechestru — sau care au fost puse — nu se mai pot cota la Bursă dacă nu sunt prezentate însoţite *de un borderou în care să fie trecuţi toţi detentorii acţiunii, începând dela 1916 şi până astăzi.*

„In practică, sunt oarecare dificultăţi, — care aproape ar esclude dela bursă acţiunile unor astfel de societăţi. Prin aceasta sunt loviţi în primul rând, *acei cari fac operaţii de bursă şi apoi societăţile care-şi pierd creditul în faţa publicului.*

De fapt, societăţile isbite în special sunt *Steaua Română* şi *Astra*, *ale căror acţiuni se cotau mai mult în timpul din urmă şi care deveniseră obiectul cel mai însemnat de câştig al jucătorilor la bursă şi al agenţilor oficiali de schimb.*

— Dar ce rost are hotărîrea Comitetului Bursei?

— „Este un mod de aplicare— continuă să-mi spună distinsul meu interlocutor — *ai legei de interzicere a comerţului cu duşmanul.* Dacă o acţiune sau, în genere, orice valoare mobiliară, a fost în mâini duşmane şi apoi a fost cumpărată de un român, *cumpărarea este anulată şi valoarea trece în patrimoniul Statului, spre a servi, împreună cu toate valorile rămase sau obţinute ca despăgubiri dela inamicii noştri, la repararea daunelor cauzate ţărei.*

„Sub acest aspect, măsura devine simpatică marelui public. Este însă vorba dacă acest mod de aplicare a legii e cel mai potrivit sau *dacă nu ar fi mai bine să se procedeză la o ştampilare a acţiunilor de către însăşi societăţile spre a da siguranţă detentorilor de acţiuni, pentru a clarifica situaţia societăţilor şi a le consolida creditul sdruncinat cât şi spre a uşura operaţiunile de bursă*“.

Acestea sunt lămuririle pe care cercurile autorizate ni le-au dat în chestiunea mişcărei dela Bursă. Negociatorii pretind — după cum am mai scris — că, după încheerea păcei dela Bucureşti, stabilindu-se o stare aceiaşi — normală după părerea lor, operaţiunile se puteau face cum s'au şi făcut. Greutatea ar fi, după cum ni se spune din cercurile acestor negociatori, că prezentarea borderourilor de acţiuni e o imposibilitate de fapt. Atunci, desigur, soluţiunea ştampilărei pare să fie cea mai bună, mai ales dacă aceste valori trec în patrimoniul statului ca despăgubiri din partea inamicului pentru repararea daunelor căşunate ţărei noastre de ei.

Chestiunea se învârteşte, deocamdată, în jurul acestor explicaţiuni. Rămâne să se vadă ce s'ar mai putea petrece în viitorul apropiat.

ARMATA ROŞIE

Cunoscutul colaborator militar al ziarului parisian „Le Tepms“ generalul de la Croix, publică în numărul de la 26 Martie al acestui ziar un articol foarte instructiv asupra compunerii şi conducerii armatei bolşevice ruseşti. Dăm aci o parte din articol:

In mijlocul dezorganizării generale, nevoia de a trăi împinse pe lucrători, pe intelectuali şi mica burghezie a se înrola în armata cea nouă (înfiinţată de Trotzki şi Lenin în locul vechei armate). Ţăranii (după revoluţie) se întoarseră la ogoarele lor şi nu voiră să le mai părăsească. Guvernul a fost silit să recurgă la măsuri de constrângere ca să le învingă rezistenţa. Ţăranii ruşi formează 80 la 100 a poporaţiei. Abţinerea lor în masă era o piedică serioasă la constituirea unei armate omogene, solide şi cu adevărat naţionale. Abţinerea durează încă şi partea cea bună a forţelor ruseşti cari luptă contra bolşevismului e formată din ţărani. Trupele armatei roşii, recrutate cu sila în cea mai mare parte, sunt bine plătite şi n'au nici un frâu în ţările prin cari trec. Numai speranţa unei prăzi bogate le mâna la luptă. Ele operează de preferinţă contra unor adversari inferiori la număr sau mai rău înarmaţi de cât ele. Ele se feresc de a se angaja, când n'au toţi sorţii de isbândă. Foarte des se întâmplă să se retragă când lupta li se pare negală.

Unitatea constitutivă a armatei roşii e divizia, cuprinzând infanterie, cavalerie, artilerie, geniu. Când e complectă divizia numără vre-o douăzeci de mii de oameni, dar ajunge rar la cifra asta.

Serviciile technice au fost păstrate, în principiu; dar ignoranţa Sovieturilor le turbură şi le încurcă la tot momentul. Serviciile administrative, serviciul sanitar şi veterinar sunt în stare embrionară şi foarte necondestuitoare. Materialul aeronautic e lăsat în părăsire, cam peste tot, din lipsă de piloţi. Numai legăturile sunt bine organizate cu automobile uşoare şi motociclete. Sunt companii de telegrafişti şi radiotelegrafişti.

Armatele roşii au păstrat aparenţele unei armate regulate; dar le lipseşte unitatea. Operaţiunile răspund preocupărilor momentului. Forţele sunt repartizate pe un număr oarecare de teatre de operaţiuni în faţa grupărilor ce li se opun. Trotzki se mărgineşte, în general să le alimenteze şi să le întărească după împrejurări. De aceea, ele procedează prin „loviturî“, fără continuitate. Graţie tacticei lor, ele obţin succese partiale ce sunt în sfârşit de lungă durată. Efectivele se topesc repede şi dezertările sunt numeroase pe unele fronturi.

După cum spune generalul de la Croix, armata bolşevistă ar trebue să aibă acum 52 divizii; valoarea lor e foarte neegală şi ele n'au consistenţă; n'ar putea rezista mult atacurilor unor forţe regulate, chiar mult mai puţin numeroase dar solid încadrate, utilate şi comandate bine.

NAŢIONALIZAREA industriei petrolului?

— Perspectiva: o întreprindere românească cu un capital de 50 milioane —

Am dat la timp ştirea că chestiunea petroleului nostru fiind în strânsă legătură cu negocierile împrumutului extern — care se găsesc acum pe o cale bună după informaţiunile ce le avem — asupra exportului acestui produs şi al derivatelor lui nu s'a putut lua încă nici o hotărîre definitivă.

Chiar exportul pe cale de compensaţie, în privinţa căruia sunt tratative cu Ceho-Slovacia — şi cu Elveţia, — nu se va putea realiza în practică din cauza lipsei de vagoane.

Chestiunile acestea vor găsi însă o rezolvare fericită după terminarea negocierilor economice financiare dela Paris.

Propunerea care s'a făcut de către aliaţii noştri a urmărit tendinţa creărei unei exploatări a regiunilor noastre petrolifere cu capital anglo-francez. Se pare însă că s'ar fi căzut de acord ca şi capitalul românesc să participe la exploatarea acestei întreprinderi într'o măsură cel puţin egală cu capitalul anglo-francez.

Pe de altă parte, suntem informaţi din izvor foarte sigur că o întreprindere românească de petrol e pe cale să ia fiinţă cu un capital de 50 milioane lei.

Vom ţine pe cititorii noştrii în curent mai ales cu problema naţionalizărei petrolului, care preocupă cercurile noastre politice şi industriale încă de câţiva ani.

Vaporul rus *Tigris*, a sosit eri la Constanţa